

Tasca 3.- EL RELLEU DE LES ILLES BALEARS

El relleu de les Illes Balears és molt variat, degut als diferents materials que conformen el sòl i la seva erosió a través del temps.

1.- EL RELLEU DE MALLORCA

Mallorca està formada per tres grans unitats de relleu: la serra de Tramuntana, la depressió central i les serres de Llevant.

LA SERRA DE TRAMUNTANA

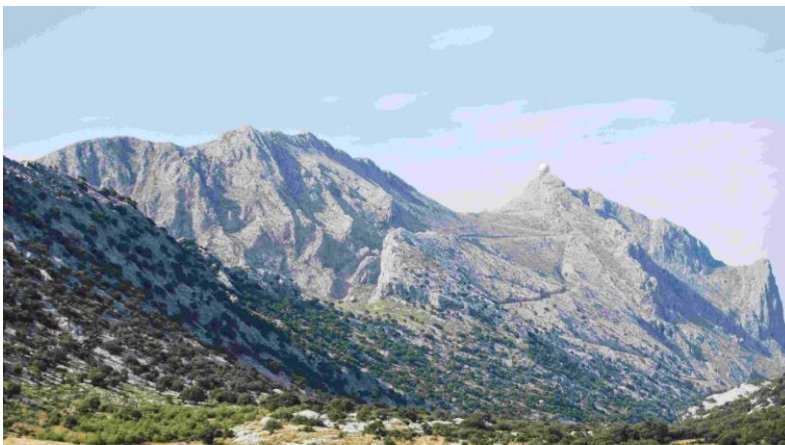
La serra de Tramuntana té aproximadament 90 km de longitud

Pantans del Gorg de Cúber i Gorg Blau

i s'estén en direcció SO-NE, des de sa Dragonera fins la península de Formentor. A la part central es troben les majors altituds: **Puig Major** (1445 m), **Massanella** (1348 m), **Tomir** (1100 m), **l'Ofre** (1091 m), **Teix** (1062 m), **Alfàbia** (1068 m) i **Galatzó** (1026 m).

També s'hi troben valls longitudinals com Cúber, Orient, Gorg Blau i la Vall d'en Marc. Algunes d'aquestes valls, com el **Gorg Blau** i vall de **Cúber** han estat convertides en embassaments artificials mitjançant preses, per proveir d'aigua a Palma.

El Puig Major (1445 m) és la muntanya més alta. A l'any 1958 s'hi instal·laren uns radars nord-americans.

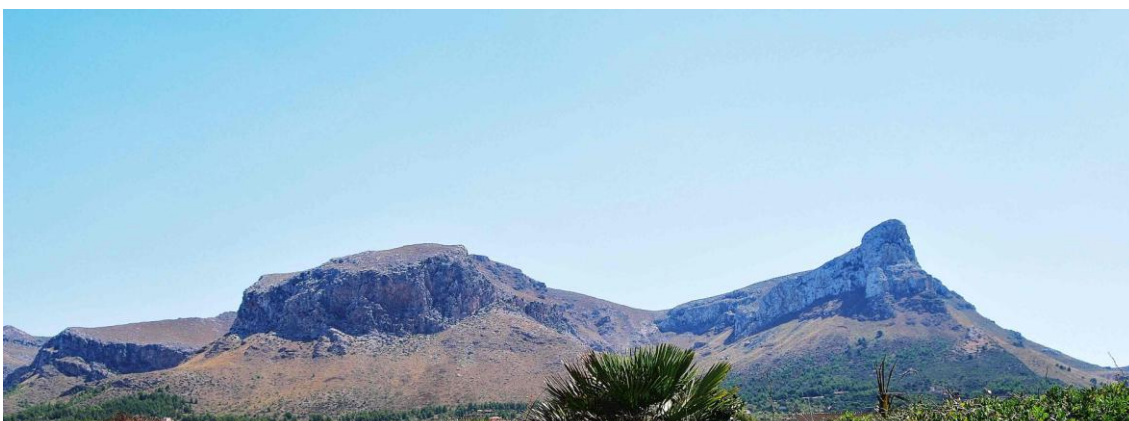
A la serra de Tramuntana hi neixen els principals torrents que travessen el Pla, cap a la Badia d'Alcúdia o de Palma, formant valls transversals, com el torrent d'**Aumedrà**, **Massanella** o **Coanegra**.

Les valls que miren cap el nord formen barrancs profunds amb torrents encaixats com **el torrent de Pareis** i el de **Mortitx**. La costa de Tramuntana és

molt abrupta, intercalant cales i badies com Sóller, sa Calobra, Cala Tuent, port de Valldemossa i el port des Canonge.

LES SERRES DE LLEVANT

A diferència de la serra de Tramuntana, no formen un continu i estan formades per turons més baixos i arrodonits. La part més elevada i contínua és a la península d'Artà, amb el puig de **Son Morell** (560 m) i, cap a la part central, **puig de Bonany** de Petra (317 m), **Monti-sion** de Porreres (238 m) i **Sant Salvador de Felanitx** (510 m)

El Bec de Ferrutx (519 m) a la serra de Llevant vist des de la colònia de Sant Pere. Les elevacions de la serra de Llevant són menors que les de la serra de Tramuntana

LA DEPRESSIÓ CENTRAL

S'hi distingeixen tres unitats:

-**el Raiguer**. S'estén al peu de la serra de Tramuntana, i està format per materials provinents de l'erosió dels torrents que baixen de la serra de Tramuntana.

-**el Pla**. Entre les badies de Palma i Alcúdia. Forma zones planes i d'altres que alternen turons d'escassa elevació i depressions. Algunes elevacions destacades són **el puig de Santa Magdalena** d'Inca (287 m), el **massís de Randa** (543 m) entre Algaida i Lluçmajor i el puig de **Son Seguí**, entre Santa Maria Santa Eugènia i Marratxí (320 m)

A la badia d'Alcúdia, els torrents de **Sant Miquel** i de **Muro** formen **s'Albufera**. Al sud, prop de Palma, hi trobam el **Prat de Sant Jordi**, que abans era també un important aiguamoll, que es va assecar artificialment amb la introducció de molins de vent per extreure l'aigua i convertir les terres en cultius, entre l'any 1845 i 1849. L'enginyer holandès Paul Bouvy de Shorrenber va dirigir el projecte. De la primitiva zona humida, actualment només resta la zona de ses Fontanelles.

-**el Migjorn**, és una plataforma calcària que va des de s'Arenal a Cala Morella, formada bàsicament per marès. La costa forma un penya-segat continu de tenasses, de més de 60 m d'alçària en alguns punts com a **Cap Blanc** (Lluçmajor). S'hi intercalen cales profundes i torrents encaixats, com el **torrent de Cala Pi** (Lluçmajor). El **torrent de Garonda** i el **torrent de Son Catlar** són els més llargs, tot i que el seu curs és molt irregular degut a l'escassa pluviositat de la comarca. A la desembocadura formen els aiguamolls de **s'Estanyol** i **es Salobrar**, aquest darrer encara dedicat a l'explotació de sal.

2.- EL RELLEU DE MENORCA

Menorca presenta dues comarques ben diferents: **Migjorn** i **Tramuntana**, separades per una línia que va del **port de Maó** a **Cala Morell**.

MIGJORN

La part sud de l'illa, formada per terrenys calcaris de l'era terciària. Constitueix una plana que arriba fins al mar formant penya-segats. Destaquen els barrancs, profunds solcs excavats per l'aigua, com **Trebalúger**, **Algendar...** i les platges d'arena d'una certa extensió (**Son Bou**, **Binigaus...**)

TRAMUNTANA

A la part nord, està formada per terrenys molt antics de l'era primària (pissarres) i secundària. Dóna una varietat de colors molt important al paisatge: vermells, grisos, negres... El relleu és muntanyós, molt erosionat degut a l'antiguitat dels materials. La costa és retallada amb caps i cales importants. A aquesta zona s'hi situa **l'albufera des Grau**.

Barranc de Binigaus. El migjorn de Menorca és format per barrancs formats per l'erosió de l'aigua.

El relleu de l'illa de Menorca és suau. Vista des del Toro

La muntanya del Toro (375 m) és el punt més elevat de Menorca. Gravat del llibre *Die Balearen* de l'Arxiduc Lluís Salvador (1884)

L'elevació més important de Menorca és la muntanya del **Toro** (375 m.)

3.- EL RELLEU D'EIVISSA

El relleu d'Eivissa està format per turons i depressions que s'alternen. La zona muntanyosa es troba al nord, entre **Sant Antoni de Portmany** i **sa Punta Grossa**. Una altra àrea muntanyosa va de nord-est a sud-oest, amb elevacions com **sa Talaiassa** (475 m), i illots com **es Vedrà** (381 m). A la part central es troben les depressions com **Corona**.

La costa és retallada i alterna penya-segats i cales com **Sant Antoni de Portmany, Eivissa** i **Santa Eulàlia del Riu**.

A la part sud s'hi troba la zona humida de **ses Salines**

ses Salines d'Eivissa

4.- EL RELLEU DE FORMENTERA

Formentera està separada d'Eivissa per un canal poc profund de 6 km, en el qual s'hi troben molts illots. Està formada per dos massissos oposats: **la Mola** (192 m) i **el Cap de Barbaria** (107 m), units per una franja de terra estreta

i plana. Hi ha les llacunes de **s'Estany Pudent** amb explotació salinera i **s'Estany des Peix**.

ACTIVITATS

A.- DEFINICIONS

-Albufera -Llacuna -Barranc -Massís -Turó -Puig

B.- ACTIVITATS DE COMPRENSIÓ: Completa la graella

ILLA	COMARCA	CARACTERÍSTIQUES
MALLORCA	SERRA DE TRAMUNTANA	

C.- ACTIVITATS AMB MAPES

1.- Sobre el mapa de cada illa, situar les unitats de relleu i els elements que figuren al text.

